

75. YIL DEVLET MALZEME OFİSİ
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

İşletmede beceri eğitimi dersi için “İş Sağlığı Ve Güvenliği” eğitimi verilmiştir. İş yerleri ve beceri eğitimi hakkında açıklamalar yapıldı. Karşılaşılabilecek problemler aktarıldı.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İSG kısaltmasıyla iş hayatında yoğun olarak kullanılan iş sağlığı ve güvenliği tanımını yapacak olursak. "İşyerinde işin yürütülmesi sırasında çeşitli nedenlerden kaynaklanan sağlığa zarar verebilecek koşullardan korunmak amacıyla yapılan sistemli ve bilimsel çalışmalardır" diyebiliriz.

İş sağlığı ve güvenliği - İSG olgusu, Avrupa Birliği içerisinde de, 1980’li yıllardan itibaren ağırlıklı ele alınmaya başlanmıştır. Özellikle, 1989 yılında çıkarılan 89/391/EEC sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Direktifi, iş sağlığı ve güvenliği alanında çerçeve direktif olarak kabul edilmiş ve daha sonra bu çerçeve direktife dayanarak çok sayıda bireysel direktif çıkarılmıştır. Ülkemizde 2012 yılında yürürlüğe giren 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu da Avrupa Birliği uyum süresince hayatımıza girmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmalarının Amacı

- 1. Çalışanları Güvenliğini Sağlamak:** İş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının ana amacını oluşturur. Çalışanları iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı koruyarak ruh ve beden bütünlüklerinin sağlanması amaçlanmaktadır.
- 2. Üretim Güvenliğini Sağlamak:** Bir işyerinde üretim güvenliğinin sağlanması beraberinde verimin artması sonucunu doğuracağından özellikle ekonomik açıdan önemlidir.
- 3. İşletme Güvenliğini Sağlamak:** İşyerinde alınacak tedbirlerle, iş kazalarından veya güvensiz ve sağlıksız çalışma ortamından dolayı doğabilecek makine arızaları ve devre dışı kalmaları, patlama olayları, yangın gibi işletmeyi tehlikeye düşürebilecek durumlar ortadan kaldırılacağından işletme güvenliği sağlanmış olur.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kimin İşidir?

İSG bir ekip işidir. Belli bir çalışan sayısının üzerinde olan işyerlerinde isg kurulu kurma ve tehlike sınıfına göre değişen aralıklarla (az tehlikeli: 3 ayda 1, tehlikeli 2 ayda 1, çok tehlikeli ayda 1) toplanma ve işletmenin isg ihtiyaçlarını ve uygunsuzluklarını tartışma ve karara bağlama yükümlülüğü vardır. Genel olarak iş sağlığıyla ilgili uygunsuzlukları işyeri hekimi, iş güvenliğiyle ilgili olanları ise iş güvenliği uzmanı belirler ve isg kuruluna sunar. Kurulda ayrıca işveren vekili ve çalışan sayısına göre değişen sayıda çalışan temsilcisi bulunur.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

1. Kendi güvenliğiniz ve birlikte çalıştığınız arkadaşlarınız güvenliği için daima dikkatli ve sorumlu hareket edin.
2. Daima işinize uygun ve güvenli araç-gereç kullanın, koruyucu ve güvenlik amacıyla yapılmış araçları asla bozmayın, zarar vermeyin.İşe başlamadan önce kullandığınız araçları daima kontrol edin. İşiniz bittiğinde kullandığınız araçları daima güvenli ve düzenli olarak bırakın.
3. Güvenli kullanım konusunda eğitimi almadığınız araçları ve maddeleri asla kullanmayın. Araç ve maddeleri kullanmadan önce uyarılara dikkat edin. Şüphelendiğiniz durumlarda daima yetkililere sorun.
4. Daima işinize uygun kişisel koruyucu donanımı kullanın
5. Çalıştığınız alanı daima temiz ve tertipli tutun.
6. Malzemeleri daima güvenli bir şekilde taşıyın,kaldırın,itin veya çekin.
7. Elektrikli araçlara daima bakım yapın,topraklayın. Unutmayın elektrik öldürücüler.
8. Fabrika içinde ve dışında daima yavaş araç kullanın.Asla hız sınırını aşmayın.Diğer araçlara ve yayalara daima dikkat edin.
9. Daima güvenli olarak inin,çıkın.
10. Dikkat ve konsantrasyon isteyen işlerde çalışanları asla rahatsız etmeyin ve dikkatlerini dağıtmayın.
11. İş yerinde asla el şakası yapmayın
12. İşyerine asla uykusuz ve içkili gelmeyin.
13. Sağlığınız için aldığınız geçici ve sürekli ilaçlar hakkında yetkililere daima bilgi verin.
14. İşyerinde asla koşmayın. Kaygan zeminlere dikkat edin.
15. Kaza ihtimali olan durumları,şartları yetkililere daima rapor edin.
16. Kendi ve çalışma arkadaşlarınızın güvenliği için daima dikkatli ve sorumlu hareket edin.

İş Güvenliğinde İş Yeri Temizliği

İş yerinin temiz ve düzenli olması çalışma ortamının iyileştirilmesinde önemli bir rolü vardır. Bir çalışma ortamında düzen olmaması iş kaybı, aşırı yorulma, fazladan insan enerjisi kullanımı nedeniyle güvensiz bir çalışma ortamı oluşturur. Her iş yerinin düzeninin iyi olması ve bu halin devamlı kalmasını sağlayan bir program ve plan olmalıdır. İş yerlerinde temizlik ve düzen iş kazalarını önleyen önemli etkenlerdir. Kurulu olan düzenin ve istenen temizliğin devamlı olması yapılacak olan günlük kontrollere ve çalışmalara bağlıdır.

Bir iş yerinde temizlik ve düzen sağlanırsa;

- Çalışma isteği ve verimlilik artar.
- Çalışanlardaki stres ve tükenmişlik azalır.
- Kaza olasılığı azalır ve bu şekilde iş güvenliği de sağlanmış olur.

Yapılması Gerekenler

- Çalışma alanı iş bittikten sonra mutlaka temizlenmelidir.
- Çalışma sırasında çalışılan alanın ve çevrenin kirlenmesine engel olunmalı ve bu alanlar mümkün olduğunca temiz tutulmalıdır.
- İş yerlerinde temizliği en iyi şekilde yapabilecek özelliğe sahip temizlik araç ve gereçleri olmalıdır.
- İş yeri özelliğine göre deterjan, özel ilaç vb. temizlik araç ve gereçleri de bulundurulmalıdır.
- İş yerlerinde iç temizliğinin yanı sıra dış temizliği de yapılmalıdır.
- İş sonrası iş atıkları ve çöpleri toplanarak ortamdaki uzaklaştırılması için gerekli önlemler alınmalıdır.
- Çalışan kişilerin temizlik kurallarına düzenli bir şekilde uymaları için basılı broşür yayımlanması ve uyarıcı levhaların iş yerlerinin görülür kısımlarına konulması yada asılması gerekir.
- İş yerlerinde temizlik ve tertip kurallarına uymayanlar uyarılmalı, gerekirse sorumlulara bildirilmelidir.

Ergonomi Nedir?

Ergonomi, insan ile iş yaparken veya yaşam alanlarında kullanılan her türlü donanım veya ortam arasındaki ilişkileri bilimsel olarak inceleyen bir bilim dalıdır.

İnsanın yaptığı işte daha verimli ve sağlıklı olabilmesi için aşağıdaki şartlar yerine getirmelidir:

1. Çalışanın işyerinde sağlık ve güvenlik içerisinde çalışmasını sağlanmalıdır.
2. İşin, insanın antropometrik ölçülerine yani bedensel ölçülerine, beden gücüne ve kişisel özelliklerine uygun olarak tasarlanmasını sağlamalıdır.

3. Her türlü alet, makina, araç, eşya ve donanımın insan yeteneklerine uygun şekilde tasarlanmalıdır.
4. Psiko-sosyal açıdan olumlu bir iş ortamı yaratılmasını ve çalışma hayatının insana yakışır olması sağlanmalıdır.

Bu şartların yerine getirilebilmesi için ergonomi, insanın fizyolojik ve biyolojik özelliklerini, enerji gereksinimini, enerjinin çalışma ile ilişkisini, beslenme ve bunun çalışma ile ilişkisini, yorulmayı, insan-makine sistemlerini ve çalışma koşullarını inceler; gürültü, ışık ve renk analizi yapar; çalışma ve dinlenme sürelerinin belirlenmesine katkı sağlar.

İşyerlerinde Ergonomi Uygulamalarının Amaçları

İşyerlerinde rekabetin korunabilmesi amacıyla üretim oranının ve teknolojik yeniliklerin artması şarttır. Bunun doğal sonucu olarak günümüzde çalışma koşulları aşağıdaki gibi şekillenmiştir;

- Çok sık tekrarlanan ağır yük kaldırma, taşıma, itme veya çekme işleri herhangi bir ekipmandan yardım almadan yapılmaktadır.
- Çalışanların aynı görevi uzun süre tekrarlaması gereken işler vardır.
- 8 saatten fazla çalışılan günler vardır.
- Hızlı çalışma gerektiren işler yapılmaktadır.

İşyerlerinde ergonomi uygulamaları sonucunda sağlanacak iyileşmeler şu şekilde özetlenebilir:

- İş sağlığı ve güvenliği şartlarının sağlanması.
- İşgücü kayıplarının önlenmesi.
- Yorulmanın ve iş nedeniyle oluşan stresinin azalması, motivasyonun artması.
- İş kazaları ve mesleki risklerin önlenmesi.
- Verimlilik ve yapılan işte kalitenin yükseltilmesi.
- İşçilerin daha çalışmasını sağlayarak üretimin artırılması.
- Fiziksel güçten daha az güç gerektiren otomatikleşmiş süreçler ile daha az hata yaparak üretim kalitesinin artırılması.
- Çalışanlar için ödenen sağlık ve işgücü değişimi masraflarının azaltılması.

Sağlık ve Güvenlik İşaretleri

- Acil çıkış ve ilkyardım işaretleri: Acil çıkış yolları, ilkyardım veya kurtarma ile ilgili bilgi veren işaretleri,
- Bilgilendirme işareti: Yasak işareti, uyarı işareti, emredici işaret, acil çıkış ve ilkyardım işaretleri dışında bilgi veren diğer işaretleri,
- Ek bilgi levhası: Bir işaret levhası ile beraber kullanılan ve ek bilgi sağlayan levhayı,

- El işareti: Çalışanlar için tehlike oluşturabilecek manevra yapan operatörleri yönlendirmek üzere ellerin ve/veya kolların önceden anlamları belirlenmiş hareket ve/veya pozisyonlarını,
- Emredici işaret: Uyulması zorunlu bir davranışı belirleyen işaret,
- Güvenlik rengi: Güvenlik açısından özel bir anlam yüklenen rengi,
- Işıklı işaret: Saydam veya yarı saydam malzemeden yapılmış, içeriden veya arkadan aydınlatılarak ışıklı bir yüzey görünümü verilmiş işaret düzeneğini,
- İşaret levhası: Geometrik bir şekil, renkler ve bir sembol veya piktogramın kombinasyonu ile özel bilgi ileten ve yeterli aydınlatma ile görülebilir hale getirilmiş levhayı,
- İşaretçi: İşareti veren kişiyi,
- Operatör: İşareti izleyerek araç ve gereci kullanan kişiyi,
- Sağlık ve güvenlik işaretleri: Özel bir nesne, faaliyet veya durumu işaret eden levha, renk, sesli veya ışıklı sinyal, sözlü iletişim ya da el-kol işareti yoluyla iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgi ya da talimat veren veya tehlikelere karşı uyarı veren işaretleri,
- Sembol veya piktogram: Bir durumu tanımlayan veya özel bir davranışa sevk eden ve bir işaret levhası veya ışıklandırılmış yüzey üzerinde kullanılan şekli,
- Sesli sinyal: İnsan sesi ya da yapay insan sesi kullanmaksızın, özel amaçla yapılmış bir düzenden çıkan ve yayılan kodlanmış ses sinyalini,
- Sözlü iletişim: İnsan sesi veya yapay insan sesi ile iletilen, önceden anlamı belirlenmiş sözlü mesajı,
- Uyarı işareti: Bir tehlike kaynağı veya tehlike hakkında uyarıda bulunan işareti,
- Yasak işareti: Tehlikeye neden olabilecek veya tehlikeye maruz bırakabilecek bir davranışı yasaklayan işareti, ifade eder.

Meslek Hastalıkları Nedir, Neden Önemlidir?

Meslek Hastalıkları meslekle-işle ilgili hastalıklardır.

• Yasal tanım ise şu şekildedir: "Meslek hastalıkları, Sigortalının çalıştırıldığı işin niteliğine göre, tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık ve ruhi arıza halleridir" (506 sayılı SSK Kanunu Mad.11B).

• Meslek hastalıklarının Genel Özellikleri: —Kendine özgü bir klinik tablo, —İyi belirlenmiş hastalık etkeni, —Hastalık etkeni veya metabolitinun biyolojik ortamda bulunuşu, —Hastalığın deneysel olarak oluşturulabilmesi, —Hastalığın o meslekte çalışanlarda insidansının (görülme sıklığı) yüksek olmasıdır.